

Kulturdepartementet

07. mai 2019

Høring - Forslag til gjennomføring av ny forordning (EU) 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning og om oppheving av forordning (EF) nr. 2006/2014 (CPC-forordningen)

Innhold

1. Innledning	3
2. Forholdet til Barne- og likestillingsdepartementets høringsnotat om gjennomføring av CPC-forordningen	4
3. Hovedtrekkene i ny forordning	4
4. Hovedforskjellene mellom gjeldende og ny forordning	5
5. Forordningens virkeområde	5
6. Oppnevning av nasjonale håndhevingsorganer og sentralt kontaktpunkt	6
7. Gjennomføring av forordningen i norsk rett	7
8. Medietilsynets undersøkelsesmyndighet	8
8.1. Myndighet til å få tilgang til dokumenter, data m.m.	8
8.2. Myndighet til å gjennomføre stedlige kontroller og beslag av bevis m.m.	11
8.3. Myndighet til å gjennomføre testkjøp med skjult identitet	14
9. Medietilsynets håndhevingsmyndighet	15
9.1. Myndighet til å vedta midlertidige tiltak	15
9.2. Myndighet til å motta forpliktelser fra næringsdrivende om å stanse en overtrødelse	17
9.3. Myndighet til å motta forpliktelser fra næringsdrivende om kompensasjon til berørte forbrukere	18
9.4. Myndighet til å informere forbrukere om hvordan å søke erstatning	19
9.5. Myndighet til å stille krav til næringsdrivende om å stanse en overtrødelse	19
9.6. Myndighet til å stanse eller forby en overtrødelse	20
9.7. Fjerning av digitalt innhold og deaktivering av nettbaserte grensesnitt m.m.	22
9.8. Myndighet til å ilegge sanksjoner	29
10. Gjennomføring av undersøkelses- og håndhevingsmyndighet	31
10.1. Gjeldende forordning	31
10.2. Ny forordning med eventuelle endringer	31
10.3. Gjeldende rett	32
10.4. Departementets vurderinger og forslag	32
11. Økonomiske og administrative konsekvenser	32
12. Merknader til de enkelte paragrafene	34
13. Forslag til endringer i kringkastingsloven	35

1. Innledning

I dette høringsnotatet foreslås det nødvendige endringer i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester (kringkastingsloven) knyttet til gjennomføring av forordning nr. 2017/2394 om samarbeid mellom nasjonale myndigheter med ansvar for håndheving av forbrukervernlovgivning (CPC-forordningen).

Forordningen gjelder bare i grenseoverskridende saker, og forslagene i høringsnotatet vil derfor kun få betydning for norske kringkasterne og audiovisuelle bestillingstjenester som bryter norsk rett med virkning for publikum i et annet EU/EØS-land. Forslagene vil ikke berøre kringkasterne som kun retter sendingene mot et norsk publikum, slik som for eksempel NRK og TV 2.

Forordningen skal sikre god og effektiv håndheving av felleseuropeiske forbrukervernregler på tvers av landegrensene. For EU-landene trer forordningen i kraft 17. januar 2020. Ny forordning opphever og erstatter gjeldende forordning nr. 2006/2004.

Forordningen regulerer samarbeid mellom håndhevingsorganer for forbrukerlovgivning i EU/EØS-området ved grenseoverskridende forbrukersaker, samt hvilken myndighet slike nasjonale håndhevingsorganer skal ha til å undersøke brudd på og håndheve forbrukervernreglene.

Forordningen regulerer tilsyn og håndheving av nærmere bestemte EØS-rettsakter som er listet opp i forordningens anneks. På kringkastingsfeltet omfatter forordningen direktivet om audiovisuelle medietjenester (direktiv 2010/13/EU) (AMT-direktivet) artikkel 9-11 og artikkel 19-26 som omhandler regler for reklame, produkt plassering og sponsing.

Dette høringsnotatet omhandler kun hvilken tilsyns- og håndhevingsmyndighet Medietilsynet skal ha iht. forordningen for AMT-direktivets artikkel 9-11, samt 19, 20 og 23-26. De nevnte direktivbestemmelsene er hovedsakelig gjennomført i kringkastingsloven og kringkastingsforskriften. Høringsnotatet omfatter som nevnt kun tilsyns- og håndhevingsmyndighet overfor norske kringkasterne og audiovisuelle bestillingstjenester som bryter norsk rett med virkning for forbrukere i et annet EU- eller EØS-land. Hvorvidt Medietilsynet bør ha tilsvarende håndhevingsmyndighet for medietjenester som kun retter seg mot norske forbrukere vil bli vurdert i en kommende revisjon av kringkastingsloven og vurderes derfor ikke i dette høringsnotatet.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har håndhevingsansvar for bestemmelser i AMT-direktivet som omhandler markedsføring for tobakk, legemidler og alkohol. Gjennomføring av CPC-forordningen for disse bestemmelsene blir lagt frem i et separat høringsnotat fra HOD. Reklame og sponsing rettet mot barn ligger under Barne- og likestillingsdepartementet (BLD), og er en del av høringsnotatet fra BLD som følger vedlagt dette høringsnotatet.

2. Forholdet til Barne- og likestillingsdepartementets høringsnotat om gjennomføring av CPC-forordningen

BLD sendte 28. juni 2018 ut et høringsnotat med forslag til hvordan forordningen kan gjennomføres i norsk rett for Forbrukertilsynet, Luftfartstilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens vegvesen og Statens jernbanetilsyn. Dette høringsnotatet er tilgjengelig her: <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing---handheving-av-forbrukerlovgivning/id2605877/?expand=horingsnotater>. Høringsfristen gikk ut 28. september 2018.

HOD har sendt på høring forslag til gjennomføring av forordningen for Helsedirektoratet. Høringsnotatet er tilgjengelig [her](#).¹ Denne høringsfristen er 27. mai 2019.

Dette høringsnotatet er bygget opp etter samme mal som BLDs høringsnotat. Disse har i sitt høringsnotat gjort en gjennomgang av den nye CPC-forordningens artikler sett opp mot gjeldende forordning, samt kommet med forslag til lovendringer. Av pedagogiske hensyn er noe av teksten i BLDs høringsnotat gjentatt i dette notatet. Dette gjelder særlig gjennomgang av gjeldende og ny forordning og forskjellen mellom disse. For øvrig må dette høringsnotatet leses i sammenheng med BLDs høringsnotat.

3. Hovedtrekkene i ny forordning

Ny forordning inneholder mer detaljerte og forpliktende regler om samarbeidet, særlig når overtredelsen berører flere medlemsstater og mange forbrukere. Forordningen gir også håndhevingsorganene en utvidet myndighet til å undersøke om næringsdrivende har brutt forbrukervernreglene og til å håndheve disse. Det settes særlig fokus på å undersøke og stanse overtredelser av forbrukervernregler i den digitale sfæren, og ny forordning sørger for at håndhevingsorganenes håndheving holder tritt med den digitale utviklingen. Håndhevingsorganene skal for eksempel kunne fjerne innhold på nettsider, apper, osv., og eventuelt stenge tilgangen til disse, dersom ikke finnes andre effektive virkemidler og det anses nødvendig for å unngå risikoen for alvorlig skade på den kollektive forbrukerinteressen. Forordningens bestemmelser om undersøkelses- og håndhevingsmyndighet er, i likhet med bestemmelsene i gjeldende forordning, minimumsharmoniserte. Medlemsstatene kan velge å gi håndhevingsorganene ytterligere myndighet.

Håndhevingsorganene skal etter ny forordning som minimum kunne:

- kreve opplysninger av næringsdrivende og offentlige myndigheter dersom det foreligger mistanke om brudd på forbrukervernreglene
- gjennomføre nødvendige stedlige tilsyn

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-gjennomforing-av-ny-forordning-nr.-20172394-om-samarbeid-mellom-nasjonale-myndigheter-med-ansvar-for-handheving-av-forbrukervernlovgivningen-cpc-forordningen-i-alkohol--og-tobakksskadeloven/id2641012/>

- kjøpe varer og tjenester som testkjøp, om nødvendig med skjult identitet, for å påvise overtredelser og for å innhente bevismateriale
- vedta midlertidige tiltak for raskt å kunne stanse overtredelser
- forsøke å oppnå eller akseptere forpliktelser fra næringsdrivende som er ansvarlig for overtredelsen, om at overtredelsen skal opphøre
- informere forbrukere som påstår å ha lidd skade som følge av en overtredelse, om hvordan de kan søke om erstatning i henhold til nasjonal rett.
- kreve at en næringsdrivende stanser en overtredelse, ved skriftlig henvendelse til næringsdrivende.
- stanse eller forby overtredelser.
- fjerne digitalt innhold på nettsider, apper eller andre nettbaserte grensesnitt, sette en advarsel på det nettbaserte grensesnittet til forbrukerne, og eventuelt stenge tilgangen til disse.
- gå i dialog med næringsdrivende om kompensasjon, f.eks. prisavslag, tilbakebetaling, reparasjon, bytting og heving, for forbrukere som berøres av en overtredelse.
- ilegge sanksjoner som bøter eller tvangsmulkt, for overtredelser og for manglende overholdelse av beslutninger, pålegg, midlertidige tiltak, næringsdrivendes forpliktende tilsagn eller andre tiltak som er vedtatt etter forordningen.

Hovedtrekkene i ny forordning er beskrevet ytterligere i BLDs høringsnotat punkt 2. Det vises i sin helhet til disse beskrivelsene.

4. Hovedforskjellene mellom gjeldende og ny forordning

Hovedforskjellene mellom gjeldende og ny forordning kan oppsummeres slik:

- Større fokus på overtredelser i den digitale sfæren
- Flere forbrukervernregler omfattes
- Flere overtredelser omfattes
- Håndhevingsorganene gis utvidet undersøkelses- og håndhevingsmyndighet
- Håndhevingsorganene pålegges et mer forpliktende og tettere samarbeid i saker som involverer forbrukere i flere medlemsstater
- EU-kommisjonen får en sentral rolle som koordinator og som rådgivende organ

Forskjellene er utdypet nærmere i BLDs høringsnotat punkt 3. Det vises i sin helhet til disse beskrivelsene.

5. Forordningens virkeområde

Forordningen får anvendelse på overtredelser av felleseuropeiske forbrukervernregler som omfattes av rettsaktene i forordningens vedlegg. I dag består vedlegget av 20 rettsakter,

mens vedlegget til ny forordning lister opp 26 rettsakter. Håndhevings- og samarbeidsregelverket vil dermed få anvendelse på flere områder enn i dag.

Direktiv 2010/13/EU av 10. mars 2010 om audiovisuelle medietjenester² (AMT-direktivet) artikkel 9, 10, 11 og artikkel 19-26 er angitt som vedlegg både i gjeldende og ny forordning.

Samtlige rettsakter som er omfattet av gjeldende og ny forordning er angitt i BLDs høringsnotat punkt 4.1. En nærmere beskrivelse av forordningens virkeområde er gitt i BLDs høringsnotat punkt 4.2. til 4.5.

6. Oppnevning av nasjonale håndhevingsorganer og sentralt kontaktpunkt

Hver medlemsstat skal oppnevne et eller flere håndhevingsorganer som skal være ansvarlig for anvendelsen av forordningen, jf. ny forordning artikkel 5 nr. 1. Det samme følger av gjeldende forordning, jf. artikkel 4 nr. 1.

Håndhevingsorganene er omtalt i BLDs høringsnotat punkt 5, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

Medietilsynet er foreslått oppnevnt som kontaktorgan for følgende bestemmelser i AMT-direktivet:

- Artikkel 9 nr. 1 bokstav a) om skjult kommersiell kommunikasjon
- Artikkel 9 nr. 1 bokstav b) om at audiovisuell kommersiell kommunikasjon ikke skal benytte reklameteknikker som påvirker underbevisstheten
- Artikkel 10 nr. 1 bokstav a) til c) om sponsede programmer
- Artikkel 10 nr. 3 om sponing fra foretak som fremstiller eller selger reseptpliktige legemidler
- Artikkel 10 nr. 4 om forbud mot sponing av nyhetsendinger og sendinger som formidler politisk nyhetsstoff
- Artikkel 11 nr. 1 til 3 om produktplassering
- Artikkel 19- 21, 23, og 24-26 som omhandler regler for reklame og telekjøp i fjernsyn

Dette høringsnotatet behandler håndhevingsmyndighet for disse bestemmelsene i AMT-direktivet. Bestemmelsene er hovedsakelig gjennomført i kringkastingsloven kapittel 3, med nærmere bestemmelser i kringkastingsforskriften³ kapittel 3.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32010L0013&from=EN> (Dansk versjon)

³ Forskrift om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester av 28. februar 1997 nr. 153

Helsedirektoratet fører tilsyn med AMT-direktivet artikkel 9 nr. 1 bokstav d og e, artikkel 10 nr. 2 og artikkel 11 nr. 4 bokstav a) og artikkel 22 om reklame for tobakk og alkohol. Statens legemiddelverk fører tilsyn med AMT-direktivet artikkel 9 nr. 1 f) og artikkel 11 nr. 4 bokstav b) om reklame/produktplassering for legemidler. Nærmere bestemmelser er inntatt i legemiddelforskriften⁴ kapittel 13. HOD vil sende ut et eget høringsnotat som omhandler bestemmelsene i AMT-direktivet som de har tilsynsansvar for.

Forbrukertilsynet fører tilsyn med artikkel 9 bokstav c) om menneskeverd og diskriminering, samt med artikkel 9 bokstav g) om reklame rettet mot barn. Disse bestemmelsene er omfattet av BLDs høring.

7. Gjennomføring av forordningen i norsk rett

Forordningen er bindende i sin helhet og gjelder direkte i alle EUs medlemsstater fra 17. januar 2020, jf. artikkel 42. Forordningen skal gjennomføres «som sådan» i nasjonal rett, jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a. Dette innebærer at forordningen må gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon, det vil si at forordningen gjøres gjeldende som norsk lov uten omskrivninger. Gjeldende forordning er inkorporert i norsk rett gjennom markedsføringsloven (mfl.), og gjelder direkte for de håndhevingsorganer som har blitt oppnevnt av departementet, jf. mfl. § 47 annet ledd.

BLD foreslo i sin høring at ny forordning inkorporeres ved henvisning i mfl. § 47 første ledd. Hvilke håndhevingsorganer som oppnevnes, vil følge av sektorlovgivningen og av forskrift med hjemmel i mfl. § 47 annet ledd. Forskriften vil inneholde en oversikt over hvilke håndhevingsorganer som er oppnevnt og hvilke rettsakter disse har ansvar for. Forordningens samarbeidsregler i artikkel 11 til 37 vil gjelde direkte, uten omskriving i norsk rett. Forordningens artikkel 9 om håndhevingsorganenes undersøkelses- og håndhevingsmyndighet må tas inn i norsk rett for at håndhevingsorganene skal kunne anvende de ved undersøkelser av brudd på, og håndheving av, forbrukervernregler. Kulturdepartementet er enig i dette også når det gjelder undersøkelses- og håndhevingsmyndigheten til Medietilsynet, og foreslår at samme system følges for de bestemmelsene i AMT-direktivet som omfattes av forordningen. De ulike undersøkelses- og håndhevingsmyndighetene som følger av forordningen artikkel 9 nr. 3 og nr. 4 for Medietilsynet, drøftes i dette høringsnotatet punkt 8 og 9.

Artikkel 9 suppleres av artikkel 10 som regulerer myndighetsutøvelsen, dvs. når og i hvilken utstrekning undersøkelses- og håndhevingsmyndigheten kan utøves, og hvem den kan utøves av. Dette behandles i høringsnotatet punkt 10.

Kulturdepartementet vurderer i det følgende om Medietilsynet har den minimumsmyndigheten som kreves av forordningen.

Kulturdepartementet viser for øvrig til høringsnotatet fra BLD punkt 6 der det gis nærmere beskrivelser av gjennomføringen av forordningen i norsk rett, herunder det nasjonale handlingsrommet ved gjennomføringen, lovtekniske løsninger mv.

⁴ Forskrift om legemidler av 18. desember 2009 nr. 1839

8. Medietilsynets undersøkelsesmyndighet

Innledningsvis vil Kulturdepartementet påpeke at et sentralt hensyn som særskilt gjør seg gjeldende på mediefeltet er mediernes, redaktørens og journalistenes rett til å ikke oppgi sine kilder, det såkalte kildevernet. Kildevernet er en sentral del av ytringsfriheten som også er beskyttet av EMK artikkel 10.

Kulturdepartementet understreker at Medietilsynet for samtlige av undersøkelsesmyndighetene som er gitt etter forordningen må praktisere disse innenfor rammene av kildevernet. Det vises til en nærmere drøftelse av kildevernet nedenfor i høringsnotatet punkt 8.2.4.

8.1. Myndighet til å få tilgang til dokumenter, data m.m.

8.1.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganenes tilgang til dokumenter m.m fremgår av gjeldende forordning artikkel 4 nr. 6 bokstav a og b. Håndhevingsorganene skal ha tilgang til alle relevante dokumenter, i enhver form, knyttet til en overtredelse innenfor Fellesskapet.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 7.1, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

8.1.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å få tilgang til alle relevante dokumenter, data eller opplysninger knyttet til en overtredelse som omfattes av forordningen, jf. artikkel 9 nr. 3 bokstav a.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i den nye artikkelen, vises til BLDs høringsnotat punkt 7.1, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>.

I høringsnotatet er det også nærmere beskrevet hva som er forskjellen mellom gjeldende og ny forordning, herunder hva slags dokumenter og opplysninger som omfattes, forholdet til taushetsbelagte opplysninger og hvem et opplysningskrav kan rettes mot.

Det som er nytt i forordningen er at håndhevingsorganene også skal kunne kreve informasjon fra andre offentlige myndigheter. Ellers omfatter ny forordning den samme retten til å innhente dokumenter og opplysninger som etter gjeldende forordning. Ny forordning fører heller ikke til noen endring i forholdet mellom opplysningsplikten og taushetsplikt som følger av annet regelverk.

8.1.3. Gjeldende rett

Enhver plikter å gi Medietilsynet de opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven eller for å kunne oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor en fremmed stat eller internasjonal organisasjon jf. kringkastingsloven (kkl.) § 2-11. Opplysningene kan kreves gitt skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist, jf. annet punktum.

Opplysningsplikten i kkl. § 2-11 favner etter sin ordlyd vidt. Det fremgår av forarbeidene at plikten blant annet omfatter kringkastere, tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester, tilbydernes datterselskaper, produsenter av kringkastingsprogrammer, annonsører, sponsorer og selskaper som selger tilgang til satellittsendte kanalpakker. Eksempelvis vil Medietilsynet kunne kreve fremlagt en avtale mellom en programprodusent og en sponsor for å kunne fastslå om sponsereglene er fulgt.

8.1.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet gjennom hjemmelen i kkl. § 2-11 er gitt den minimumskompetansen som forordningen forutsetter, eller om kringkastingsloven må endres for å samsvare med kravet i forordningen.

Hvem kan opplysningskravet rettes mot

Opplysningsplikten etter ny forordning artikkel 9 nr. 3 bokstav b) gjelder overfor «enhver offentlig myndighet, et organ eller et byrå i deres medlemsstat, eller en fysisk eller juridisk person». Forordningen utvider dermed adgangen til innhenting av informasjon til også å gjelde andre offentlige myndigheter.

Medietilsynet kan etter gjeldende regelverk innhente opplysninger fra «enhver» jf. kkl. § 2-11. Bestemmelsen favner etter sin ordlyd vidt og tilsier at Medietilsynet har et stort handlingsrom når det gjelder hvem tilsynet kan rette opplysningskravet mot. Kulturdepartementet legger til grunn at begrepet «enhver» også omfatter andre offentlige myndigheter. Etter Kulturdepartementets syn gir ordlyden Medietilsynet den minimumskompetansen som forordningen krever.

Hva slags dokumenter og opplysninger som omfattes

Enhver plikter å gi de «opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven», jf. kkl. § 2-11 første ledd. Bestemmelsen presiserer ikke nærmere hvilke opplysninger det er tale om, men det er likevel klart at plikten favner vidt ettersom den omfatter enhver opplysning som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven.

Bestemmelsen om opplysningsplikt ble tilføyd ved lov av 16. februar 2007 som en del av gjennomføringen av gjeldende forordning. Bestemmelsen ble den gang ansett å gi Medietilsynet tilstrekkelig kompetanse til å innhente de opplysninger tilsynet finner

nødvendig for å kunne fastslå om bestemmelsene i kringkastingsloven og forordningen er overholdt. Selv om ordlyden i ny forordning skiller seg fra gjeldende forordning ved å ha en mer utfyllende ordlyd, er det Kulturdepartementets vurdering at endringen ikke innebærer noen materiell endring.

Kulturdepartementet vurderer det derfor slik at kringkastingsloven er i overensstemmelse med forordningen på dette punkt.

Taushetsbelagte opplysninger

Forholdet mellom opplysningsplikt og taushetsplikt er ikke konkret regulert i ny forordning.

Spørsmålet om hvor langt opplysningsplikten rekker ble omtalt av Kulturdepartementet i forbindelse med gjennomføringen av gjeldende forordning.⁵ Her heter det at:

«Opplysningsplikten omfatter enhver og kan for eksempel omfatte kringkasternes datterselskaper, produsenter av kringkastingsprogrammer, annonsører, sponsorer og selskaper som selger tilgang til satellittsendte kanalpakker. Det som materielt kan kreves er opplysninger Medietilsynet finner nødvendig for å kunne fastslå om reglene i loven og forordningen er overholdt. Eksempelvis vil Medietilsynet kunne kreve fremlagt en avtale mellom en programprodusent og en sponsor for å kunne fastslå om sponsoreglene er fulgt.»

Den gang uttalte departementet at kringkastingsloven ikke regulerer nærmere på hvilken måte opplysningsplikten skal oppfylles, men at det må avgjøres konkret hva som er mest hensiktsmessig i den enkelte sak.

Av forvaltningsloven § 13 f. følger det at opplysningspliktsbestemmelser i særlovgivning ikke begrenser lovbestemt taushetsplikt, med mindre vedkommende bestemmelse fastsetter klart at taushetsplikten ikke skal gjelde.

Etter straffeloven § 209 1. ledd er det straffbart for den som er pålagt taushetsplikt å bryte denne. Det fremgår av bestemmelsens andre ledd at dette gjelder tilsvarende ved brudd på taushetsplikt som følger av gyldig instruks for tjeneste eller arbeid for statlig eller kommunalt organ.

Det følger av dette at et tilsynsorgan ikke kan kreve informasjon som er omfattet av taushetsplikten, men mindre annet er fastsatt særskilt ved lov. Det er ikke gitt særskilte unntak fra taushetsplikten i kringkastingsloven.

Spørsmålet er om det er i overensstemmelse med ny forordning at Medietilsynets krav på opplysninger står tilbake for taushetsplikten slik det er oppstilt i straffeloven og forvaltningsloven. Som BLD har redegjort for i sitt høringsnotat under punkt 7.1.4.2 er taushetsplikten både i norsk rett og i andre lands rettsorden ansett som en fundamental rettssikkerhetsgaranti. Taushetsplikten er også vernet av Den europeiske

⁵ Ot.prp.nr.102 (2005–2006) Om lov om endringer i lov 16. juni 1972 nr. 47 om kontroll med markedsføring og avtalevilkår (markedsføringsloven) og enkelte andre lover

menneskerettighetskonvensjonen, EMK, artikkel 8 der det heter at borgerne har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse. Taushetsplikten er også en forutsetning for «fair trial» etter EMK artikkel 6. Dette taler, etter departementets oppfatning, for at taushetspliktreglene gjelder.

Kulturdepartementet viser videre til at det følger av CPC-forordningen artikkel 9 nr. 1 at hver myndighet skal ha det minimum av undersøkelses- og håndhevingsmyndighet «*som er nødvendig for anvendelsen av denne forordning*». I tilsynet med reklame- og sponsorbestemmelsene i kringkastingsregelverket vil Medietilsynet, etter departementets vurdering, ikke ha behov for å innhente taushetsbelagt informasjon. Det som er nødvendig for tilsynet vil være å kunne få innsyn i for eksempel økonomiopplysninger, forretningsavtaler, sponsoravtaler eller avtaler om reklamekjøp. Slike avtaler kan inneholde forretningshemmeligheter, men er ikke underlagt lovbestemt taushetsplikt. Det er ikke tvilsomt at kkl. § 2-11 gir adgang til å innhente opplysninger som inneholder forretningshemmeligheter. Kulturdepartementet vil videre peke på at lovbestemt taushetsplikt særlig vil gjelde for bestemte yrkesgrupper slik som advokater, leger og revisorer. Når Medietilsynet har behov for å innhente opplysninger vil tilsynet normalt henvende seg til den aktuelle kringkaster eller bestillingstjeneste, og be om opplysningene direkte fra disse.

Medietilsynet har derfor, etter Kulturdepartementets vurdering, hjemmel til å innhente de opplysninger som er nødvendig for at tilsynet skal kunne utøve håndhevingsmyndighetene som det vises til i forordningen artikkel 9 nr. 3 og 4. Departementet foreslår derfor ikke noen endring i kringkastingsloven på dette punkt.

8.2. Myndighet til å gjennomføre stedlige kontroller og beslag av bevis m.m.

8.2.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganenes myndighet til å gjennomføre stedlige kontroller fremgår av gjeldende forordning artikkel 4 nr. 6 bokstav c. Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å gjennomføre nødvendige kontroller på stedet og under den stedlige kontrollen skal håndhevingsorganene ha tilgang til alle relevante dokumenter knyttet til overtredelser innenfor Fellesskapet, jf. bokstav a, og kunne avkreve enhver person relevante opplysninger knyttet til overtredelsen, jf. bokstav b.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i artikkelen, vises til BLDs høringsnotat punkt 7.2, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

8.2.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Etter ny forordning skal håndhevingsorganene kunne gjennomføre nødvendige stedlige tilsyn, jf. artikkel 9 nr. 3 bokstav c). Dette innebærer å få adgang til alle lokaler, eiendommer og transportmidler som den berørte næringsdrivende bruker som en del av sin næringsvirksomhet eller yrke, eller å anmode andre offentlige myndigheter om å få slik adgang.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 7.2, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

I høringsnotatet viser BLD til forskjellen mellom gjeldende og ny forordning ved at det i ny forordning er foretatt noen presiseringer og endringer i ordlyden. BLD har likevel vurdert det slik at ny forordning ikke medfører materielle endringer når det gjelder håndhevingsorganenes myndighet til å gjennomføre stedlige kontroller og beslaglegge bevis, m.m.

8.2.3. Gjeldende rett

Etter kkl. § 2-12 andre ledd kan Medietilsynet gjennomføre gransking og besiktigelse på stedet der kringkasteren utøver sin virksomhet hvis det er nødvendig for at Medietilsynet skal kunne utføre sine gjøremål etter mfl. § 47.

8.2.4. Kulturdepartementets vurderinger og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet, gjennom kringkastingsloven, er gitt det minimum av myndighet som forordningen artikkel 9 nr. 3 bokstav c) krever.

Etter ny forordning skal håndhevingsorganene kunne «*beslaglegge alle opplysninger, data og dokumenter i et nødvendig tidsrom og i det omfang som er nødvendig for tilsynet*». Begrepet «beslaglegge» benyttes ikke i gjeldende forordning der det heter at håndhevingsorganene skal ha tilgang til alle relevante dokumenter.

Kringkastingsloven har ingen bestemmelse som eksplisitt gir Medietilsynet myndighet til å beslaglegge dokumenter m.m., men opplysningsplikten som følger av kkl. § 2-11 gir Medietilsynet myndighet til å kreve de opplysningene som tilsynet finner som nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven. Videre har kringkasterne en plikt til å oppbevare opptak av program i minst to måneder etter sending som de plikter å utlevere til de instanser som har til oppgave å føre tilsyn med bestemmelsene i loven, jf. kkl. § 2-5. Myndigheten Medietilsynet har etter disse to bestemmelsene er begrenset til de gjøremål tilsynet har som tilsynsorgan etter kringkastingsregelverket.

Etter forordningen artikkel 9 nr.1 må Medietilsynet ha de undersøkelses- og håndhevingsmyndigheter som er nødvendig for å anvende forordningen. I fortalepunkt 7 til forordningen presiseres at medlemsstatene kan beslutte å ikke tildele alle former for myndighet, forutsatt at hver av disse formene for myndighet ved behov kan utøves på en effektiv måte i forbindelse med enhver overtredelse som omfattes av forordningen.

Kulturdepartementet er av den oppfatning at Medietilsynets adgang til å innhente opplysninger etter kkl. § 2-11, opptak etter § 2-5 og adgangen til å foreta gransking og besiktigelse etter § 2-12 er tilstrekkelig for at Medietilsynet skal kunne håndheve bestemmelsene som det føres tilsyn med etter forordningen. Medietilsynet opererer ikke i

praksis med stedlige tilsyn etter reklamebestemmelsene, og innhenter den informasjon som tilsynet trenger fra medietjenestene selv.

I tillegg viser departementet til at det gjør seg særskilte hensyn til ytringsfrihet gjeldende på mediefeltet. Ytringsfriheten er beskyttet av Grunnloven § 100, Den europeiske menneskerettskonvensjon (EMK) artikkel 10 og Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter (SP) artikkel 19. Selv om det ikke fremgår direkte av ordlyden i EMK artikkel 10, følger det av EMDs praksis at pressens ytringsfrihet også omfatter retten til kildevern.⁶

Kildevernet bidrar til at kritikkverdige forhold bringes frem i offentligheten, fordi dette kan skje uten risiko for den enkelte kilde. Et utilstrekkelig vern for kildene kan føre til at enkeltpersoner ikke våger å bringe frem opplysninger, f.eks. av frykt for represalier fra dem de kritikkverdige forholdene gjelder. Pressen er en viktig formidler til allmennheten og myndighetene av informasjon om kritikkverdige forhold i samfunnet og om andre forhold som har samfunnsmessig interesse. I et demokratisk samfunn har massemediene også en viktig funksjon som arena for debatt om både det offentlige og private samfunnsliv. Et sterkt vern for pressens kilder er av vesentlig betydning i et samfunn som bygger på demokrati og ytringsfrihet, og er en nødvendig forutsetning for en kritisk og samfunnsengasjert presse.⁷

For medarbeidere i massemedier gir loven rett til å nekte å svare på spørsmål om «*hvem som er forfatter til en artikkel eller melding i skriftet eller kilde for opplysninger i det*», jf. straffeprosessloven § 125 første ledd første punktum og tvisteloven § 22-11 første ledd første punktum. Det samme gjelder spørsmål om «*hvem som er kilde for andre opplysninger som er betrodd redaktøren til bruk i hans virksomhet*», jf. § 125 første ledd annet punktum. Tvisteloven § 22-11 første ledd annet punktum inneholder en tilsvarende bestemmelse. Kildevernet er ikke bare en rett til å nekte å svare på spørsmål ved domstolsbehandling, men innebærer også at det i utgangspunktet ikke er adgang til å ta beslag i eller pålegge utlevering av dokumenter eller annet, som har et innhold som pressen kan nekte å forklare seg om etter straffeprosessloven § 125, jf. straffeprosessloven § 204 første ledd første punktum og § 210 første ledd første punktum. Tilsvarende gjelder for bevistilgang i sivile saker, jf. tvisteloven § 26-7 annet ledd.

Kulturdepartementet kan ikke se at det foreligger sterke hensyn som skulle tilsi at Medietilsynet skal ha en videre adgang til å gjøre inngrep i kildevernet enn det som gjelder for domstolene.

⁶ Se blant annet EMDs dom av 27. mars 1996 Goodwin mot The United Kingdom avsnitt 39 der EMD uttaler: «[...] Protection of journalistic sources is one of the basic conditions for press freedom, as is reflected in the laws and the professional codes of conduct in a number of Contracting States and is affirmed in several international instruments on journalistic freedoms [...]. Without such protection, sources may be deterred from assisting the press in informing the public on matters of public interest. As a result the vital public watchdog role of the press may be undermined and the ability of the press to provide accurate and reliable information may be adversely affected.»

⁷ Ot.prp. nr. 55 (1997–98) punkt 3.2.3 side 17

Det forhold at adgangen til å foreta beslag ikke vurderes som nødvendig for at Medietilsynet skal utføre sine oppgaver etter forordningen, samt hensynet til kildevernet, taler samlet for at det ikke bør lovfestes en eksplisitt adgang for Medietilsynet til å beslaglegge dokumenter mv. Departementet peker videre på at eksisterende adgang til besiktigelse og stedlig tilsyn og opplysningsplikten må praktiseres innenfor rammene av kildevernet.

Kkl. § 2-12 gjelder kun overfor kringkastere. AMT-direktivet ble i 2007 utvidet til også å omfatte audiovisuelle bestillingstjenester. Endringene ble implementert i kringkastingen med virkning fra 1. januar 2013. Direktivet artikkel 9 til 11 gjelder både for fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester. Kulturdepartementet foreslår på dette grunnlag at Medietilsynets kompetanse etter kkl. § 2-12 andre ledd til granskning, besiktigelse og adgang til å beslaglegge dokumenter mv. utvides til også å omfatte audiovisuelle bestillingstjenester.

Se utkast til endringer i kkl. § 2-12.

8.3. Myndighet til å gjennomføre testkjøp med skjult identitet

8.3.1. Gjeldende forordning

Gjeldende forordning har ingen regler om håndhevingsorganenes adgang til å gjennomføre testkjøp med skjult identitet for å avdekke overtredelser.

8.3.2. Ny forordning

Håndhevingsorganenes adgang til å gjennomføre testkjøp er regulert i artikkel 9 nr. 3 bokstav d). Håndhevingsorganene skal kunne kjøpe varer og tjenester gjennom testkjøp, om nødvendig under skjult identitet, for å avdekke overtredelser og for å framskaffe bevismateriale. Håndhevingsorganene skal kunne inspisere, observere, undersøke, demontere eller teste varene og tjenestene.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 7.3, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

8.3.3. Gjeldende rett

Kringkastingen har ingen bestemmelser om testkjøp mv. Kringkastere har imidlertid en plikt til å oppbevare og utlevere opptak av program i minst to måneder etter sending, jf. kkl. § 2-5. Etter kkl. § 2-11 har enhver plikt til å gi Medietilsynet de opplysninger som tilsynet krever for å kunne utføre sine gjøremål etter loven eller for å kunne oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor andre stater eller organisasjoner.

8.3.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Hensynet bak bestemmelsen i forordningen slik den fremkommer av fortalen punkt 13 er å kunne sikre bevismateriale for å påvise overtredelser. Etter Kulturdepartementets vurdering er opptakplikten i kkl. § 2-5 og opplysningsplikten i kkl. § 2-11 tilstrekkelig for å sikre det bevismateriale Medietilsynet trenger i saker etter det aktuelle regelverket. I tillegg viser Kulturdepartementet til at Medietilsynet i kraft av alminnelig handlefrihet kan inngå nødvendige abonnementsavtaler som gir tilgang til audiovisuelle bildeprogram som er gjenstand for kontroll.

Kulturdepartementet foreslår ingen endring.

9. Medietilsynets håndhevingsmyndighet

9.1. Myndighet til å vedta midlertidige tiltak

9.1.1. Gjeldende forordning

Gjeldende forordning har ingen regler om håndhevingsorganenes adgang til å vedta midlertidige tiltak.

9.1.2. Ny forordning

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å vedta midlertidige tiltak for å unngå risikoen for alvorlig skade på den kollektive forbrukerinteressen, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav a). Begrunnelsen for dette er at håndhevingsorganene raskt og effektivt bør kunne stanse overtredelser, særlig i det digitale miljøet.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 8.1, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

9.1.3. Gjeldende rett

Kringkastingsloven har ingen regler om Medietilsynets myndighet til å vedta midlertidige tiltak.

Medietilsynet har primær vedtaksmyndighet i alle saker etter kringkastingsloven. For å sikre at plikter etter visse bestemmelser i kringkastingsloven blir overholdt, kan Medietilsynet ilegge den ansvarlige for oppfyllelsen tvangsmulkt jf. kkl. § 10-4.

Tvangsmulkten begynner å løpe dersom kringkasteren ikke har innrettet seg etter pålegget innen en nærmere angitt frist. Det er ikke gitt føringer for hvor lang frist som må gis, men i forarbeidene til bestemmelsen er det uttalt at det bør tas hensyn til klagefristen på tre uker, men at dette ikke er noen absolutt regel. Medietilsynet kan videre forby en

kringkaster eller noen som handler på dennes vegne å sende reklame i en tidsavgrenset periode ved brudd på bestemmelser i kkl. kap. 3, jf. kkl. § 10-5 første ledd. Etter kkl. § 2-12 første ledd, siste punktum, kan Medietilsynet også forby kringkasteren å sende innslag hvis det foreligger en overtredelse av bestemmelser som nevnt i mfl. § 44 tredje ledd.

9.1.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet, gjennom kringkastingsloven, har slik håndhevingsmyndighet som forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav a) krever eller om kringkastingsloven må endres.

Et vedtak om å forby eller fjerne en reklame eller en sponsoridentifikasjon vil innebære en innskrenkning i ytrings- og informasjonsfriheten. Selv om kommersielle budskap ikke er i ytringsfrihetens kjerneområde, bør det likevel være en høy terskel for inngrep og det bør stilles strenge krav til forsvarlig og god saksbehandling. En kompetanse til å treffe midlertidig tiltak bør etter departementets syn derfor benyttes med varsomhet på dette området.

For kringkastere er hovedregelen etter kringkastingsloven at reklame skal sendes i blokker mellom programmer. Et midlertidig tiltak vil kunne gå ut på å forby kringkasteren å sende reklamen eller sponsoridentifikasjonen inntil endelig vedtak er fattet jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav f). Andre former for kommersiell kommunikasjon, slik som produktplassering, er integrert i bildeprogrammet og et forbud vil i enkelte tilfeller kunne medføre at hele innslaget eller programmet må fjernes. Kulturdepartementet peker på at en forutsetning for å benytte midlertidig tiltak er at tiltaket kun retter seg mot den ulovlige reklamen eller sponsoridentifikasjonen, og at tiltaket ikke omfatter redaksjonelle produkter og ytringer som er i kjerneområdet av informasjons- og ytringsfriheten. De samme vurderingene vil også gjelde for midlertidig tiltak overfor tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester eller en yter av vertstjenester jf. høringsnotatet punkt 9.7.

Kulturdepartementet vurderer på denne bakgrunn at det kun i særlige tilfeller vil være aktuelt for Medietilsynet å fatte midlertidige tiltak.

Et vedtak om midlertidig tiltak må følge de alminnelige reglene om enkeltvedtak i forvaltningsloven, men Kulturdepartementet peker på at tilsynet kan vurdere hvorvidt kravet til forhåndsvarsling kan unnlates etter fvl. § 17 andre ledd bokstav b).

Departementet peker også på at kravet til sakens opplysning vil være noe lavere for midlertidige tiltak enn for det endelige vedtaket.

Kulturdepartementet vurderer på denne bakgrunn at det er nødvendig å innta en hjemmel for Medietilsynet til å fatte midlertidige tiltak, se utkast til endringer i kkl. § 2-12.

Departementet foreslår videre at midlertidige tiltak etter artikkel 9 nr. 4 bokstav g) kan besluttes av domstolene, som midlertidig forføyning, etter begjæring fra Medietilsynet jf. tvisteloven kapittel 34. Se nærmere om domstolens kompetanse i høringsnotatet punkt 9.7.

9.2. Myndighet til å motta forpliktelser fra næringsdrivende om å stanse en overtredelse

9.2.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganene skal kunne pålegge selger eller leverandør som er ansvarlig for overtredelsen innenfor Fellesskapet til å forplikte seg til å stanse overtredelsen, jf. artikkel 4 nr. 6 bokstav e.

9.2.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å forsøke å få, eller godta, forpliktende tilsagn fra næringsdrivende som er ansvarlig for overtredelsen om å stanse overtredelsen, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav b). Et forpliktende tilsagn kan inneholde trinn og tiltak som den næringsdrivende må gjennomføre i forbindelse med en overtredelse, særlig for å stanse en overtredelse, jf. forordningens fortalepunkt 15.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 8.2, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

I høringsnotatet er det også nærmere beskrevet hva som er forskjellen mellom gjeldende og ny forordning, herunder at håndhevingsorganene skal kunne rådføre seg med forbrukerorganisasjoner, bransjeorganisasjoner, utnevnte organer eller andre berørte personer, om effektiviteten av de forpliktende tilsagn som er foreslått for å stanse overtredelsen.

9.2.3. Gjeldende rett

Medietilsynet kan kreve skriftlig bekreftelse fra kringkaster under norsk jurisdiksjon på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i § 44 tredje ledd i markedsføringsloven skal opphøre, jf. kkl. § 2-12 første ledd.

Kulturdepartementet viser til at Medietilsynet har, som en del av tilsynets generelle tilsynsmetodikk, utstrakt dialog med aktørene som det føres tilsyn med. Medietilsynet har ikke ansett det nødvendig med lovhjemmel for å ha en slik dialog.

9.2.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Håndhevingsorganene skal etter ny forordning kunne forsøke å få, eller godta, forpliktende tilsagn fra næringsdrivende som er ansvarlig for overtredelsen, om å stanse overtredelsen. Spørsmålet er om kringkastingsloven gir Medietilsynet den kompetansen som minimum kreves av forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav b).

Kkl. § 2-12 gir etter Kulturdepartementets vurdering Medietilsynet materielt sett den samme kompetansen som kreves av forordningen.

Etter forordningen er rettssubjektet «den næringsdrivende». Artikkel 9, 10 og 11 i AMT-direktivet får anvendelse på alle audiovisuelle medietjenester. Kkl. § 2-12 første ledd omfatter kun kringkaster (fjernsyn og radio), men ikke tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester.

Kulturdepartementet foreslår på denne bakgrunn at kkl. § 2-12 første ledd endres til å også omfatte tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester for å gjennomføre forordningen på dette punkt.

Se utkast til endringer i kkl. § 2-12.

9.3. Myndighet til å motta forpliktelser fra næringsdrivende om kompensasjon til berørte forbrukere

9.3.1. Gjeldende forordning

Gjeldende forordning inneholder ingen bestemmelse om at håndhevingsorganene skal kunne motta forpliktende tilsagn fra den næringsdrivende om kompensasjon til fordel for forbrukerne som er berørt av den påståtte overtredelsen.

9.3.2. Ny forordning

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å motta forpliktende tilsagn om kompensasjon til fordel for forbrukere som er berørt av den påståtte overtredelsen fra den næringsdrivende, og på den næringsdrivendes initiativ, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav c). Dersom den næringsdrivende ikke gir et forpliktende tilsagn, skal håndhevingsorganene kunne forsøke å få forpliktende tilsagn fra den næringsdrivende om å tilby egnet kompensasjon til de forbrukerne som er berørte av overtredelsen.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 8.3, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

9.3.3. Gjeldende rett

Kringkastingsloven inneholder ingen bestemmelser om at Medietilsynet på vegne av berørte mediebrukere skal kunne motta eller forsøke å få forpliktelser fra kringkastere eller audiovisuelle bestillingstjenester om økonomisk kompensasjon. En slik oppgave kan heller ikke sies å ligge innenfor en naturlig fortolkning av Medietilsynets hjemmel for å føre tilsyn i kkl. § 1-8.

9.3.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Departementet påpeker at kringkastingsloven primært regulerer forholdet mellom myndighet og tilbydere av medietjenester. Kringkastingsregelverket gir ikke forbrukerne noen økonomiske rettigheter overfor kringkastere eller audiovisuelle bestillingstjenester. Kulturdepartementet foreslår derfor ingen endringer i kringkastingsloven.

9.4. Myndighet til å informere forbrukere om hvordan å søke erstatning

9.4.1. Gjeldende forordning

Gjeldende forordning inneholder ingen bestemmelse om at håndhevingsorganene skal informere forbrukere om hvordan de kan søke om erstatning etter nasjonal rett.

9.4.2. Ny forordning

Håndhevingsorganene myndighet til å informere forbrukere om hvordan de kan søke erstatning følger av artikkel 9 nr. 4 bokstav d), samt fortalepunkt 17. Håndhevingsorganene skal, når det er relevant, ha myndighet til på egnet måte å informere forbrukere som hevder at de har lidd skade som følge av en overtredelse, om hvordan de kan søke om erstatning etter nasjonal rett.

9.4.3. Gjeldende rett

Medietilsynet kan informere forbrukere om hva de må gjøre for å søke erstatning. Dette er ikke lovhjemlet. Tilsynet har imidlertid ingen informasjonsplikt overfor forbrukere i slike saker.

9.4.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Kringkastingsloven gir ingen direkte rettigheter til forbrukeren, men regulerer kun forholdet mellom myndighetene og tilbydere av medietjenester.

Det er derfor Kulturdepartementets vurdering at det ikke er nødvendig med en egen lovhjemmel om informasjon om erstatning.

Kulturdepartementet foreslår ingen endringer.

9.5. Myndighet til å stille krav til næringsdrivende om å stanse en overtredelse

9.5.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganene skal kunne fremsette et skriftlig krav om at selger eller leverandør stanse en overtredelse innenfor Fellesskapet, jf. artikkel 4 nr. 6 bokstav d.

9.5.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal, ved skriftlig henvendelse, kunne pålegge den næringsdrivende å stanse en overtredelse av forbrukervernreglene, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav e.

BLDs viser i høringsnotatet til at det etter deres vurdering ikke er noen forskjell mellom gjeldende og ny forordning. Se høringsnotatet punkt 8.5, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

9.5.3. Gjeldende rett

Medietilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i kringkastingsloven med tilhørende forskrift overholdes jf. kkf. § 1-8 andre ledd. Ved brudd på bestemmelsene er tilsynet gitt myndighet til å ilegge sanksjoner i form av blant annet advarsel, tvangsmulkt og gebyr etter kkl. kap. 10.

Videre kan Medietilsynet etter kringkastingsloven § 2-12 kreve skriftlig bekreftelse fra kringkaster under norsk jurisdiksjon på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i § 44 tredje ledd i markedsføringsloven skal opphøre.

9.5.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet, gjennom kringkastingsregelverket, er gitt den myndighet som forordningen krever som minimum.

Spørsmålet ble vurdert av Kulturdepartementet ved gjennomføring av gjeldende forordning i 2006. Her ble det vurdert at Medietilsynet dels gjennom sitt tilsynsoppdrag i kkf. § 1-8 andre ledd, og dels gjennom myndigheten til å ilegge advarsel i kkl. § 10-2, og øvrige sanksjoner etter kkl. kap. 10, må ansees å ha tilstrekkelig kompetanse til å pålegge stans av overtredelsen som kreves etter forordningen. Et vedtak om tvangsmulkt etter kkl. § 10-4 vil i realiteten bli utformet som et pålegg om å stanse overtredelsen innen en viss frist for å unngå at mulkten starter å løpe.

Det er Kulturdepartementets vurdering at gjeldende regelverk er i overensstemmelse med ny forordning på dette punktet.

Kulturdepartementet foreslår ingen endringer.

9.6. Myndighet til å stanse eller forby en overtredelse

9.6.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganene skal kunne kreve at enhver overtredelse innenfor Fellesskapet stanses eller forbys, jf. artikkel 4 nr. 6 bokstav f.

9.6.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til å stanse eller forby en overtredelse av forbrukervernreglene, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav f).

BLD viser i høringsnotatet til at gjeldende og ny forordning etter deres vurdering er materielt sett like på dette punkt, til tross for ulik ordlyd. For en nærmere beskrivelse forskjellene mellom gjeldende og ny forordning, vises til det høringsnotatet punkt 8.6, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

9.6.3. Gjeldende rett

Etter kringkastingsloven § 2-12 kan Medietilsynet forby kringkasteren å sende innslag hvis det foreligger en overtredelse som nevnt i mfl. § 44 tredje ledd.

Videre kan Medietilsynet etter kkl. § 10-4 ilegge tvangsmulkt for å sikre at plikter etter bestemmelsene i loven blir oppfylt. Et vedtak om tvangsmulkt vil være utformet som et pålegg til aktøren om å stanse overtredelsen innen en nærmere angitt frist.

9.6.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet gjennom kringkastingsloven er gitt tilsvarende myndighet som forordningen krever, eller om kringkastingsloven må endres.

Etter ny forordning skal håndhevingsorganene ha myndighet til å stanse eller forby en overtredelse.

Medietilsynet har hjemmel til å forby kringkasteren å sende innslag hvis det foreligger en overtredelse av forordningen som nevnt i markedsføringsloven § 44 tredje ledd.

Medietilsynet har videre gjennom økonomiske sanksjoner mulighet til å sørge for at næringsdrivende faktisk handler i tråd med et slikt vedtak, jf. kkl. § 10-4 som gir Medietilsynet kompetanse til å ilegge tvangsmulkt.

Lovlige redaksjonelle ytringer har et særlig sterkt vern gjennom bestemmelsene om ytringsfrihet i EMK art. 10 og Grunnloven § 100. Å forby hele bildeprogram vil innebære et inngrep i ytringsfriheten, som vil kunne være uproporsjonalt sett i forhold til formålet om å stanse overtredelsen. Etter Kulturdepartementets vurdering må Medietilsynet gjøre en konkret vurdering av forholdsmessigheten og hva som er nødvendig å forby for oppnå formålet om forbrukerbeskyttelse etter forordningen. Begrepet «innslag» er etter departementets oppfatning snevrere enn «bildeprogram». Medietilsynets kompetanse omfatter reklame (herunder produktplassering) og sponsing som kan inngå i et innslag eller i seg selv utgjøre et innslag. Se også departementets vurdering i høringsnotatet punkt 9.7.

Kulturdepartementet er av den oppfatning at Medietilsynet har den nødvendige hjemmel i kringkastingsloven § 2-12 for å stanse eller forby en overtredelse overfor kringkasterne.

Medietilsynets kompetanse må imidlertid utvides til å omfatte tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester for å gjennomføre forordningen på dette punkt.

For gjentatte overtredelser i den digitale sfæren, se høringsnotatet punkt 9.7.

Se utkast til endringer i kkl. § 2-12 første ledd.

9.7. Fjerning av digitalt innhold og deaktivering av nettbaserte grensesnitt m.m.

9.7.1. Gjeldende forordning

Dagens forordning regulerer ikke håndhevingsorganenes myndighet til å fjerne innhold eller begrense tilgangen til nettsider, apper eller andre nettbaserte grensesnitt ved brudd på forbrukervernregler

9.7.2. Ny forordning

Etter ny forordning skal håndhevingsorganene ha myndighet til å fjerne innhold eller begrense tilgangen til nettbaserte grensesnitt, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav g. Myndigheten skal omfatte å:

- fjerne innhold i eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt, eller kreve at forbrukerne skal se en tydelig advarsel når de får tilgang til et nettbasert grensesnitt (romertall i),
- pålegge en yter av vertstjenester å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt (romertall ii), eller
- pålegge domeneregistre eller domeneforhandlere (registrarer) å slette et fullt kvalifisert domenenavn og å tillate at det berørte håndhevingsorganet registrerer det, dersom det er hensiktsmessig (romertall iii).

To vilkår må være oppfylt for at denne myndigheten skal benyttes: Den må brukes for å unngå risiko for alvorlig skade på forbrukernes kollektive interesser og det må ikke være andre effektive midler tilgjengelig for å stanse overtredelsen.

Det fremgår av forordningens fortalepunkt 14 at overtredelser bør kunne stanses raskt og effektivt. Dette er særlig viktig overfor næringsdrivende som skjuler sin identitet eller flytter til utlandet for å unngå håndheving. Det legges opp til en proporsjonalitetsvurdering, slik at tiltakene ikke kan gå lenger enn det som er nødvendig for å stanse overtredelsen.

I BLDs høringsnotat punkt 8.7.3.2. gjennomgås hva myndigheten etter artikkel 9 nr. 4 bokstav g) innebærer og hvilke ulike tekniske tiltak som er tilgjengelig. Her fremkommer at det i hovedsak er tre mulige tekniske tiltak som kan iverksettes; *DNS-blokkering*, *IP-blokkering* eller *innholdsblokkering (Deep packet inspection)*. Kulturdepartementet viser i sin helhet til BLDs beskrivelse av de ulike tekniske tiltakene. Innholdsblokkering er også nærmere beskrevet i Prop. 65 L (2012-2013) punkt 4.2 om endringer i åndsverksloven.

9.7.3. Gjeldende rett

Etter kringkastingsloven § 2-12 kan Medietilsynet forby kringkasteren å sende innslag hvis det foreligger en overtredelse som nevnt i mfl. § 44 tredje ledd.

Videre kan Medietilsynet etter kkl. § 10-4 ilegge tvangsmulkt for å sikre at plikter etter bestemmelsene i loven blir oppfylt. Et vedtak om tvangsmulkt vil være utformet som et pålegg til aktøren om å stanse overtredelsen innen en nærmere angitt frist. Tvangsmulkt vil påløpe dersom overtredelsen ikke opphører innen denne fristen.

Når bestemmelser i kringkastingsloven kapittel 3, eller forskrift gitt i medhold av kapittel 3, er overtrådt av noen som har handlet på vegne av en kringkaster kan Medietilsynet forby selskapet å sende reklame i en tidsavgrenset periode jf. kringkastingsloven § 10-5.

Ved gjentatte eller grove overtredelser av kringkastingsloven eller kringkastingsforskriften, foretatt av noen som har handlet på vegne av person eller foretak som er gitt konsesjon i medhold av §§ 2-1 eller 2-2, kan Medietilsynet inndra konsesjonen. Medietilsynet har ingen tilsvarende sanksjonsmulighet overfor registrerte kringkastere eller audiovisuelle bestillingstjenester.

Medietilsynet har imidlertid ikke myndighet til selv å fjerne innhold eller begrense tilgangen til audiovisuelt innhold på nettbaserte grensesnitt. Medietilsynet har heller ikke myndighet til å pålegge ulike vertstjenester å fjerne eller begrense tilgangen til nettbaserte grensesnitt. Videre har tilsynet ikke myndighet til å omregistrere et domene til seg selv.

9.7.3 Kulturdepartementets vurderinger

Myndigheten til å fjerne digitalt innhold og stenge tilgangen til nettsider m.m. reiser enkelte spørsmål som det må tas stilling til. Forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav g oppstiller ulike alternativer for myndighetstiltak i hhv. romertall i, ii og iii. Hvert enkelt romertall oppstiller ytterligere alternativer for hva som kan gjøres for å stanse en overtredelse. Departementet drøfter i det følgende spørsmål knyttet til ytrings- og informasjonsfrihet, om sakene skal legges til domstolene og forhold knyttet til domstolsprosessen for saker om fjerning av digitalt innhold etter kringkastingsregelverket.

9.7.4. Forholdet til ytringsfriheten

Det fremgår av forordningen artikkel 10 nr. 2 at både gjennomføring og utøvelse av håndhevingsmyndighetene etter forordningen må være i samsvar med grunnleggende rettigheter. I forordningens fortalepunkt 52 presiseres at denne må tolkes og anvendes i samsvar med blant annet grunnleggende prinsipper om ytringsfrihet, pressefrihet og mediemangfold. Håndhevingsmyndigheten i artikkel 9 nr. 4 g) på kringkastingsfeltet må på denne måten anvendes innenfor rammene av informasjons- og ytringsfriheten i Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10.

Grunnloven § 100

I BLDs høringsnotat punkt 8.7.3.3. beskrives følgende om forholdet til ytringsfriheten:

«Enhver har rett til ytrings- og informasjonsfrihet, jf. Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10. Retten omfatter blant annet frihet til å ha meninger og til å motta og meddele opplysninger og idéer uten inngrep. Informasjons- og ytringsfriheten begrenses når internettbrukeres tilgang til nettsteder avgrenses eller stenges. En forutsetning for en slik innskrenkning av ytrings- og informasjonsfriheten er at innskrenkningen må la seg forsvare holdt opp mot ytringsfrihetens begrunnelse i sannhetssøking, demokrati og individets frie meningsdannelse, og være forankret i lov. Dette fremgår av Grunnloven § 100 annet ledd. Grunnloven § 100 tredje ledd gir et særlig sterkt vern av politiske ytringer, som er i kjernen av ytringsfriheten. Grunnloven § 100 fjerde ledd fastsetter at forhåndssensur som hovedregel er forbudt. Ytringsfriheten står sterkt, men er ikke absolutt. I dag finnes det en rekke hensyn som nødvendiggjør inngrep i ytringsfriheten. Et eksempel i norsk rett som begrenser eller stenger tilgangen til nettsider er åndsverkloven § 56c. Etter denne bestemmelsen kan domstolene pålegge en internettilbyder å hindre eller vanskeliggjøre tilgang til et nettsted der det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart krenker opphavsretten eller andre rettigheter etter åndsverkloven. Ifølge forarbeidene til åndsverkloven (Prop. 65 L (2012-2013) kapittel 8 merknader til § 56c), skal bestemmelsen brukes med varsomhet og forbeholdes de mer alvorlige tilfellene av opphavsrettskrenkelser på internett. Åndsverkloven § 56 c legger opp til at det må foretas en interesseavveining i det konkrete tilfellet hvor blant annet informasjons- og ytringsfriheten er et relevant moment. Dette sikrer at ytringsfriheten ivaretas i den enkelte sak. Tilgangen til nettsider begrenses også i dag for å bekjempe barnepornografi. Kripos har utviklet et filter som blokkerer nettsider som viser seksuelle overgrep mot barn.»

Spørsmålet som må vurderes er hvorvidt den myndighet som følger av forordningen til å fjerne digitalt innhold, eller begrense eller stenge tilgangen til et nettbasert grensesnitt mv, kan forsvares, ut fra ytringsfrihetens begrunnelse i sannhetssøking, demokrati og individets frie meningsdannelse, jf. Grl. § 100 andre ledd.

Det vil her være nødvendig å vurdere hvordan en begrensning i ytringsfriheten konkret vil påvirke de prosessene som ytringsfriheten skal verne om. Det er forutsatt av Stortinget at kommersielle ytringer normalt vil ha liten påvirkning på disse prosessene, og derfor ha et svakere vern. Det vises til St. meld. nr. 26 (2003-2004) Om endring av Grunnloven § 100 punkt 2.1.2, der følgende uttales:

«Kommersielle ytringer vil i utgangspunktet befinne seg utenfor ytringsfrihetens kjerneområde. Institusjonelle og reguleringsmessige inngrep fra myndighetene kan derfor lettere forsvares overfor denne typen ytringer. I visse tilfeller vil det dessuten være nødvendig at det offentlige regulerer slike ytringer, for eksempel for å motvirke eventuelle skadevirkninger. Den eksisterende lovgivning inneholder forbud mot kommersiell reklame for tobakk og alkohol og mot kjønnsdiskriminerende reklame. Dette har ikke har vært ansett for å komme i strid med Grunnloven.»

Disse uttalelsene støttes av Stortingets flertall ved behandling av stortingsmeldingen, jf. Innst. S nr. 270 (2003-2004) punkt 4.8.1.

Kulturdepartementet støtter vurderingen gjort i BLDs høringsnotat punkt 8.7.3.3. Før en slik hjemmel kan benyttes, må andre og mindre inngripende tiltak ha vært vurdert. Myndigheten kan kun benyttes dersom ingen andre virkemidler har vært effektive, det vil si ved vedvarende brudd på de aktuelle reglene til tross for varslinger, vedtak og sanksjoner fra myndighetene. Videre må den næringsdrivende ha brutt en materiell bestemmelse med en tydelig lovhjemmel. Endelig må overtredelsen medføre risiko for «alvorlig skade» på forbrukernes kollektive interesser. Kulturdepartementet legger derfor til grunn at terskelen for å benytte hjemmelen er høy.

Dersom de materielle vilkårene for å bruke hjemmelen er tilstede må det foretas en helhetlig vurdering av om myndigheten bør benyttes i den konkrete saken. Det må foretas en vurdering der hensynet til informasjons- og ytringsfriheten veies opp mot forbrukernes behov for beskyttelse. Videre må inngrepet være proporsjonalt, det vil si at inngrepet må være forholdsmessig sett hen til den potensielle skade som kan oppstå for forbrukerne.

Etter Kulturdepartementets vurdering vil anvendelse av håndhevingsmyndigheten etter artikkel 9 nr. 4 g) på denne måten være i tråd med Grunnloven § 100 annet ledd forutsatt at inngrepet er nødvendig etter avveiningen opp mot hensynet til informasjons- og ytringsfriheten.

EMK artikkel 10

EMK artikkel 10 nr. 1 slår fast at enhver har rett til ytringsfrihet. Retten omfatter frihet til å ha meninger og til å motta og meddele opplysninger uten inngrep av offentlig myndighet og uten hensyn til grenser. I bestemmelsen ligger det både en negativ forpliktelse til å ikke gripe inn i ytringsfriheten, og en positiv forpliktelse til å tilrettelegge og sikre borgernes ytringsfrihet, jf. også infrastrukturkravet i Grunnloven § 100 som er nevnt ovenfor.

Ytringsfriheten er ikke absolutt. Det følger av artikkel 10 nr. 2 at staten kan begrense ytringsfriheten dersom det skjer for å oppfylle et bestemt formål, inngrepet har hjemmel i "lov" og er nødvendig i et demokratisk samfunn. De hensyn som kan begrunne inngrep er knyttet til *"den nasjonale sikkerhet, territoriale integritet eller offentlige trygghet, for å forebygge uorden eller kriminalitet, for å beskytte helse eller moral, for å verne andres omdømme eller rettigheter, for å forebygge at fortrolige opplysninger blir røpet, eller for å bevare domstolenes autoritet og upartiskhet"*.

Begrepet "lov" dekker både skrevne og uskrevne rettsregler. I kravet om at inngrepet må ha hjemmel i lov ligger to ulike aspekter; for det første stilles det krav til rettsreglens tilgjengelighet, for det andre stilles det krav til forutsigbarhet og presisjon. Tilgjengelighet innebærer at borgeren kan finne ut om han er i en posisjon som kan gi grunnlag for inngrep i hans ytringsfrihet. Forutsigbarhet innebærer at regelen må være noenlunde presist formulert for å sikre mot misbruk.

I nødvendighetskriteriet ligger at inngrepet i ytringsfriheten må svare til et tvingende samfunnsmessig behov, og det må stå i forhold til det målet man søker å oppnå veid opp imot inngrepets konsekvenser for ytringsfriheten. Det må dessuten kunne gis en relevant og tilstrekkelig begrunnelse for inngrepet. Statene er her innrømmet en viss skjønmargin

avhengig av hvilken type ytringer det er snakk om. Ytringer som gjelder spørsmål av offentlig interesse eller politiske spørsmål nyter generelt en høy grad av beskyttelse under artikkel 10, og skjønnsmarginen for statene er derfor liten. Når det gjelder ytringer som omhandler moral eller kommersielle ytringer, er beskyttelsesnivået derimot lavere, og statenes skjønnsmargin videre.

Det vises til vurderingene som er gjort for Grunnloven §100 ovenfor, som vil gjelde tilsvarende for EMK artikkel 10. Ved anvendelse av håndhevingsmyndighet etter forordningen må det sørges for at myndigheten benyttes innenfor rammene av EMK artikkel 10.

9.7.5. Hvem som skal ha myndighet til å treffe avgjørelse – håndhevingsorganet eller domstolene

Etter forordningen artikkel 10 nr. 1 er det opp til medlemslandene å bestemme hvorvidt myndigheten etter artikkel 9 skal utøves av det enkelte håndhevingsorgan direkte, eller om saken skal henvises til et annet organ slik som domstolene. Spørsmålet som må vurderes er om Medietilsynet skal gis slik myndighet etter artikkel 9 nr. 4 bokstav g), eller om tungtveiende hensyn taler for en domstolsbehandling. Se også høringsnotatet punkt 10.

I punkt 8.7.3.4 i BLDs høringsnotat oppsummeres de viktigste argumentene for og imot en domstolsbehandling. De viktigste argumentene for domstolsbehandling kan oppsummeres slik:

- Tiltakene er svært inngripende, og en domstolsbehandling vil best ivareta sentrale rettssikkerhetsgarantier
- Ikke alle håndhevingsorganer besitter nødvendig ressurser, kompetanse eller organisering til å utøve myndigheten på forsvarlig grunnlag
- Domstolene har erfaring i å foreta slike interesseavveininger som er nødvendig i en slik sak
- Domstolene har erfaring med lignende saker etter åndsverksloven
- Domstolene kan agere rask ved begjæring om midlertidig forføyning

De viktigste argumentene for utøvelse direkte av det enkelte håndhevingsorgan kan oppsummeres slik:

- Hensynet til rask og effektiv stansing av overtredelsene
- Enkelte håndhevingsorganer har kompetanse og saksbehandlingsregler som kan sammenlignes med domstolene
- Behandling hos håndhevingsorganet må sikre den næringsdrivendes rettssikkerhet. Dette kan ivaretas gjennom klageadgang til overordnet organ, ved å sikre relevant kompetanse hos organet og klageinstansen, samt gjennom at saksbehandlingsreglene ivaretar den næringsdrivendes behov for kontradiksjon

BLD ber om høringsinstansenes innspill på spørsmålet, og påpeker at vurderingen må gjøres individuelt for hvert enkelt håndhevingsorgan. BLD foreslår i høringsnotatet domstolsbehandling når det gjelder saker der Forbrukertilsynet, Sjøfartsdirektoratet, Statens jernbanetilsyn og Statens vegvesen er oppnevnt som håndhevingsorganer. Det vises til de særskilte drøftelsene i BLDs høringsnotat punkt 8.7.4 til 8.7.8.

Kulturdepartementet peker på at tiltakene kan være svært inngripende overfor de som rammes, og at det derfor er viktig å sørge for at sentrale rettsikkerhetsgarantier ivaretas. Dette kan tale for at slike saker bør behandles av domstolene.

Forordningen gir føringer om at overtredelsene bør kunne stanses raskt og effektivt. Domstolene kan i hastesaker, og etter begjæring, beslutte en midlertidig forføyning jf. tvisteloven kap. 34. Det settes i begjæringen en frist for behandling av saken – for eksempel så raskt som mulig og senest innen tre dager. Når det foreligger en midlertidig forføyning kan saken henvises til alminnelig behandling i domstolen. Den midlertidige forføyningen vil da enten stadfestes i en rettslig kjennelse eller forføyningen oppheves.

Etter departementets vurdering tilsier hensynet til rettsikkerheten at domstolene i utgangspunktet vil være best egnet til å behandle slike saker

Om hvilke spørsmål domstolene skal behandle

BLD foreslår under sitt punkt 8.7.3.5 at en begjæring til domstolene, innebærer at domstolene må vurdere om i) det foreligger en risiko for at overtredelsen medfører alvorlig skade på den kollektive forbrukerinteressen, ii) ingen andre effektive midler er tilgjengelig, og iii) et slikt inngrep er forholdsmessig ut fra hensynet til yttingsfriheten. Dette innebærer at domstolene ikke er bundet av håndhevingsorganenes tidligere vurderinger. Etter BLDs vurdering er det avgjørende at domstolene tar stilling til om vilkårene som forordningen oppstiller for å benytte myndigheten er oppfylt.

Forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav g romertall i til iii oppstiller ulike typer tiltak som kan iverksettes for å stanse overtredelser av forbrukervernreglene i den digitale sfæren. Begjæringen må angi hvilket romertall, og hvilket tiltak innenfor det aktuelle romertallet, som domstolene skal vurdere og hvem et eventuelt pålegg skal rettes mot. Det må være opp til domstolene å vurdere hvordan tiltakene skal gjennomføres, for eksempel hvilken type blokkering som skal benyttes for å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt hvis innhold bryter med forbrukervernreglene.

Kulturdepartementet viser videre til at etter forordningen artikkel 10 nr. 2 må utøvelse av myndighet etter forordningen må være i samsvar med unionsretten. Tiltakene i forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav g) vil utgjøre en restriksjon på EØS-avtalens regler om etableringsrett og fri bevegelighet av tjenester, jf. EØS-avtalen artikkel 31 og 36. For å være lovlige må restriktive tiltak som staten treffer for å etablere et ønsket beskyttelsesnivå for det første være begrunnet i allmenne hensyn, og for det andre oppfylle kravene til proporsjonalitet som er nedfelt i EFTA-domstolens og EF-domstolens rettspraksis. Retten må derfor i den konkrete sak vurdere hvorvidt tiltak etter artikkel 9 nr. 4 bokstav g) er egnet til å nå det eller de mål som forfølges, og tiltaket må ikke gå lenger

enn det som er nødvendig for å nå målene. Det samme proporsjonalitetskravet fremgår også av fortalepunkt 18 til forordningen.

Bestemmelsene som Medietilsynet er håndhevingsmyndighet for omhandler ulike regler for reklame, sponning og produktplassering som gjerne er plassert sammen med annet lovlig audiovisuelt innhold, slik som i filmer, serier og andre bildeprogrammer.

Departementet legger derfor til grunn at retten som hovedregel kun kan pålegge tilbyderer av vertstjenesten å fjerne den ulovlige reklamen eller sponsoridentifikasjonen. Dersom tilgangen til annet lovlig redaksjonelt innhold, eller hele tjenesten som sådan blokkeres, vil tiltaket etter departementets oppfatning normalt være uproporsjonalt og dermed i strid med ytrings- og informasjonsfriheten i Grunnloven § 100, EMK artikkel 10 samt EØS-avtalen artikkel 31 og 36. Vurderingen av om myndigheten til å fjerne digitalt innhold skal brukes, må bero på en bred interesseavveining, hvor forholdsmessigheten av tiltaket vil stå sentralt. Det følger av forordningens art 10 nr. 2 at "gjennomføringen og utøvelsen av myndighet som omhandlet i artikkel 9 ved anvendelse av denne forordning skal stå i forhold til og være i samsvar med unionsretten og nasjonal rett, herunder med gjeldende prosessuelle garantier og med prinsippene i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter. Undersøkelles- og håndhevingstiltak som vedtas ved anvendelse av denne forordning, skal stå i forhold til arten av og den samlede faktiske eller potensielle skaden som følger av overtredelsen av unionsregelverk som beskytter forbrukernes interesser" Det må etter dette foreligge forholdsmessighet (proporsjonalitet) mellom mål og virkemiddel. Dette må vurderes konkret i hver enkelt sak.

Om domstolsprosessen, partsevne og verneting

Normalt er staten v/Kulturdepartementet part ved behandling av saker etter kringkastingsloven, jf. tvisteloven § 2-1 (1) bokstav b). Det er regjeringsadvokaten som fører sakene i domstolene for staten jf. instruks fastsatt ved kgl. resolusjon 9. mai 1962. Saker om inngrep i den digitale sfæren kan derfor enten følge lovens vanlige system som er at staten v/Kulturdepartementet er den som opptrer som part for domstolene. Alternativt kan Medietilsynet gis partsevne. En slik partsevne må hjemles i lov, jf. tvisteloven § 2-1 (1) bokstav f). Departementet foreslår at Medietilsynet gis partsevne i saker etter kgl. § 2-12 fjerde ledd for å ivareta Medietilsynets særskilte uavhengighet på kringkastingsfeltet, jf. kringkastingsloven § 2-15, hvor det bl.a. slås fast at departementet kan ikke instruere Medietilsynet i enkeltsaker, eller omgjøre tilsynets vedtak i andre saker enn nevnt i kringkastingsloven § 2-14 fjerde ledd. Hensynet til at saker om overtredelser skal stanses raskt og effektivt, tilsier også en slik løsning. Departementet ber om høringsinstansenes syn på spørsmålet.

For en nærmere beskrivelse av domstolsprosessen, herunder spørsmål om partsevne, verneting og formen for rettslig avgjørelse vises til BLDs høringsnotat punkt 8.7.3.5.

BLD foreslår at domstolsbehandlingen reguleres nærmere i en ny bestemmelse i mfl. § 39 b. Denne bør i så fall gis anvendelse også for Medietilsynet.

Lovtekniske løsninger

Kulturdepartementet foreslår at Medietilsynet gis adgang til å begjære domstolene om å pålegge tiltak som fører til fjerning av digitalt innhold. Forslag til ny bestemmelse tilsvarer den foreslåtte nye § 39 a i markedsføringsloven som gjelder for Forbrukertilsynet. Det foreslås at håndhevingsmyndigheten etter denne bestemmelsen kun kan benyttes i grenseoverskridende saker, som det er krav om for at forordningens regler skal komme til anvendelse. Vilkårene om at virkemidlene kun kan benyttes dersom det ikke finnes andre effektive midler tilgjengelig for å stanse eller forby overtredelsen, samt at det må foreligge en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser tas direkte inn i bestemmelsen. Medietilsynet kan kun begjære domstolsbehandling for overtredelser av bestemmelser som tilsynet fører tilsyn med etter markedsføringsloven § 47.

9.8. Myndighet til å ilegge sanksjoner

9.8.1. Gjeldende forordning

Håndhevingsorganene skal kunne kreve at den tapende part, dersom avgjørelsen ikke etterkommes, betaler erstatning til statskassen eller til en mottaker som er utpekt i eller i henhold til nasjonal lovgivning, jf. artikkel 4 nr. 6 bokstav g.

9.8.2. Ny forordning og eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal etter ny forordning ha myndighet til å ilegge sanksjoner, som bøter eller tvangsmulker, for overtredelser og for manglende overholdelse av beslutninger, pålegg, midlertidige tiltak, næringsdrivendes forpliktende tilsagn eller andre tiltak som er vedtatt i henhold til forordningen, jf. artikkel 9 nr. 4 bokstav h).

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen, vises til BLDs høringsnotat punkt 8.8, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

BLD viser i høringsnotatet til at det etter deres vurdering ikke er forskjell mellom gjeldende og ny forordning på dette punktet.

9.8.3. Gjeldende rett

Kringkastingsloven har et differensiert sanksjonssystem, tilpasset ulike typer regelbrudd. Lovens kapittel 10 gir Medietilsynet myndighet til å ilegge sanksjoner i form av advarsel, gebyr og tvangsmulkt jf. §§ 10-2, 10-3 og 10-4. I spesielle tilfeller kan Medietilsynet også forby selskap å sende reklame i en tidsavgrenset periode jf. § 10-5. Ved gjentatte og grove overtredelser kan tilsynet permanent eller for en tidsavgrenset periode, inndra konsesjon til kringkasting. Kringkastingsloven inneholder også strafferettslige sanksjoner, herunder bøter og fengsel inntil 6 måneder, ved overtredelser av visse bestemmelser, jf. kkl. § 10-1. Medietilsynets myndighet til å ilegge sanksjoner gjelder ved overtredelse av bestemmelser i kringkastingsloven eller ved overtredelser av bestemmelser gitt i medhold av denne

loven. Tilsynet har per i dag ingen sanksjonsmuligheter for manglende overholdelse av midlertidige tiltak, eller overfor vertstjenester, domeneregistrarer eller andre tredjeparter ved brudd på regelverket i den digitale sfæren.

9.8.4. Kulturdepartementets vurdering og forslag

Spørsmålet er om Medietilsynet, gjennom kringkastingsloven, er gitt tilsvarende myndighet eller om kringkastingsloven må endres slik at Medietilsynet har den myndighet som forordningen krever som minimum.

Forordningen stiller krav om at håndhevingsorganene skal kunne ilegge sanksjoner for overtredelser og for manglende overholdelse av beslutninger, pålegg, midlertidige tiltak, næringsdrivendes forpliktende tilsagn eller andre tiltak vedtatt i henhold til denne forordningen. Formålet med bestemmelsen er å sikre at næringsdrivende følger vedtak truffet av håndhevingsorganene.

Sanksjonsmidler ved manglende etterlevelse av vedtak/pålegg, skriftlige bekreftelser, besiktigelse og granskning

Manglende overholdelse av skriftlige bekreftelser fra den næringsdrivende på at det ulovlige forholdet skal opphøre, Medietilsynets pålegg/vedtak og begjæring om besiktigelse og granskning, vil etter gjeldende rett kunne sanksjoneres ved tvangsmulkt jf. kkl. § 10-2 eller overtredelsesgebyr jf. kkl. § 10-3.

Kulturdepartementet peker på at tvangsmulkt bør være det foretrukne sanksjonsmiddel et i slike saker for å fungere som et incitament til å oppfylle vedtaket, pålegget eller bekreftelsen. Tvangsmulkt vil, etter departementets syn, i utgangspunktet være et tilstrekkelig sanksjonsmiddel for at Medietilsynet skal kunne utøve sin myndighet etter forordningen på en effektiv måte.

Departementet peker på at gebyr i slike saker ville kunne være uforholdsmessig sammenlignet med overtredelsens art og alvorlighetsgrad jf. forordningen artikkel 9 nr. 4 bokstav h). Det vises også i denne sammenheng til Justis- og beredskapsdepartementets anbefalinger i Prop. 62 L (2015-2016) om bruk av straff og administrative sanksjoner, det det heter at: «*Etter departementets syn bør en sentral retningslinje være at et mer inngripende virkemiddel ikke bør brukes hvis det samme målet kan nås med mindre inngripende tilgjengelige virkemidler.*»⁸

Departementet foreslår derfor endringer i kkl. § 10-3 slik at det fremkommer at Medietilsynet ikke skal ha hjemmel å ilegge gebyr ved brudd på kkl. § 2-12.

Sanksjonsmidler ved brudd på midlertidige vedtak

Ved at det foreslås tatt inn en myndighet til å treffe vedtak om midlertidige tiltak i ny kkl. § 2-12 tredje ledd, vil Medietilsynet få myndighet til å ilegge tvangsmulkt for å sikre at slike vedtak blir overholdt jf. kringkastingsloven § 10-4. Kulturdepartementet legger til grunn at det vil være mest hensiktsmessig å benytte tvangsmulkt i saker der den

⁸ Punkt 7.4.3.2

næringsdrivende ikke etterkommer et midlertidig vedtak. Medietilsynet er enig i BLDs vurdering på dette punkt, der disse viser til at overtredelsesgebyr ikke bør ilegges ved slike overtredelser ettersom dette er en reaksjon på allerede begåtte overtredelser, noe som tilsier at saken bør være ferdig undersøkt før slik reaksjon ilegges.

Kulturdepartementet foreslår endringer i kringkastingsloven § 10-3, slik at det fremkommer at Medietilsynet ikke kan ilegge gebyr ved brudd på midlertidige vedtak fastsatt med hjemmel i kkl. § 2-12.

Sanksjonsmidler ved manglende etterlevelse av dom eller kjennelse

Adgangen til å gi pålegg overfor tredjeparter i den digitale sfære foreslås lagt til domstolene, etter begjæring fra Medietilsynet, jf. forslag til ny § 2-12 fjerde ledd. Dersom et pålegg fra domstolene ikke etterleves, vil Medietilsynet kunne begjære tvangsfullbyrdelse etter de alminnelige reglene i tvangsfullbyrdelsesloven.⁹

10. Gjennomføring av undersøkelses- og håndhevingsmyndighet

10.1. Gjeldende forordning

Etter gjeldende forordning kan håndhevingsorganene, i samsvar med nasjonal lovgivning, utøve undersøkelses- og håndhevingsmyndighetene:

- direkte i henhold til egen myndighet, eller under tilsyn av rettsmyndighetene, jf. artikkel 4 nr. 4 bokstav a, eller
- ved å henvise saken til en domstol som har myndighet til å treffe den nødvendige avgjørelsen, eventuelt også ved overprøving dersom begjæring om å treffe nødvendig avgjørelse ikke tas til følge, jf. artikkel 4 nr. 4 bokstav b.

For en nærmere beskrivelse av innholdet i bestemmelsen vises til BLDs høringsnotat punkt 9.4, tilgjengelig her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/2c9187aeb9d54f65a469665ba009d38b/horingsnotat-.pdf>

10.2. Ny forordning med eventuelle endringer

Håndhevingsorganene skal ha myndighet til, på eget initiativ, å innlede undersøkelser eller framgangsmåter for å stanse eller forby en overtredelse, jf. artikkel 9 nr. 6.

Undersøkelses- og håndhevingsmyndighetene som følger av ny forordning artikkel 9, skal etter artikkel 10 nr. 1 utøves enten:

- direkte av et håndhevingsorgan i henhold til egen myndighet, jf. bokstav a.

⁹ Lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse

- med bistand fra andre håndhevingsorganer eller andre offentlig myndigheter, dersom det er hensiktsmessig, jf. bokstav b.
- gjennom instruksjer til utpekte organer dersom det er relevant, jf. bokstav c.
- ved å henvise saken til en domstol som har kompetanse til å treffe den nødvendige avgjørelse, eventuelt også ved overprøving dersom begjæringen om å treffe nødvendig avgjørelse ikke tas til følge, jf. bokstav d.

Ny forordning tydeliggjør at myndigheten kan utøves av andre organer enn håndhevingsorganet selv, men innebærer etter Kulturdepartementets oppfatning ingen materiell endring sammenlignet med gjeldende forordning.

10.3. Gjeldende rett

Medietilsynet har en uavhengig rolle som tilsynsorgan på kringkastingsfeltet. Det innebærer blant annet at Kulturdepartementet ikke kan instruere tilsynet i enkeltsaker, eller omgjøre tilsynets vedtak i andre saker enn det som er nevnt i lovens bestemmelse om klagebehandling jf. § 2-15 første ledd.

Medietilsynet har primær vedtaksmyndighet i alle saker som tilsynet har ansvar for etter kringkastingsloven, og har myndighet til å ilegge sanksjoner ved eventuelle brudd. Medietilsynets vedtak kan påklages til Medieklagenemnda, jf. kkl. § 2-14.

10.4. Departementets vurderinger og forslag

Etter Kulturdepartementets vurdering vil det være mest effektivt om gjeldende system videreføres for håndhevingsmyndighet etter artikkel 9 nr. 4 bokstav a) til f), slik at Medietilsynet gis primær vedtaksmyndighet til å treffe og gjennomføre tiltak og midlertidig vedtak overfor kringkastere og tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester.

Kulturdepartementet foreslår at myndighet til å gjøre inngrep i den digitale sfæren etter artikkel 9 nr. 4 bokstav g) romertall i), ii) og iii) legges til domstolene. Det foreslås også at retten kan gi pålegg om midlertidig tiltak som nevnt i bestemmelsen.

Det vises særlig til Kulturdepartementets vurdering i høringsnotatet punkt 9.7.

11. Økonomiske og administrative konsekvenser

BLD har drøftet økonomiske og administrative konsekvenser for håndhevingsorganene, herunder Medietilsynet, i sitt høringsnotat punkt 11.3.1.

Økonomiske og administrative konsekvenser for Medietilsynet

Håndhevingsorganene får, med de reglene som foreslås, ytterlige myndighet til å undersøke brudd på og håndheve forbrukervernregler som omfattes av forordningen. Flere av håndhevingsorganene som oppnevnes etter ny forordning, er allerede oppnevnt etter gjeldende forordning. Dette gjelder blant annet Medietilsynet som allerede håndhever regelverket som følger av ny forordning. Ansvarsområdet for Medietilsynet blir dermed ikke utvidet.

Det uttales i høringsnotatet fra BLD at håndhevingsorganene allerede i dag har mesteparten av myndigheten som de skal ha etter ny forordning. En ny myndighet som kan føre til administrative og økonomiske konsekvenser for håndhevingsorganene, er myndigheten til å fjerne digitalt innhold på nettsider, apper og andre nettbaserte grensesnitt og stenge tilgangen til det nettbaserte grensesnittet, m.m. Departementet foreslår at beslutning om pålegg om fjerning av digitalt innhold tas av domstolene, etter anmodning fra til Medietilsynet. Dette vil innebære at tilsynet må sørge for å inneha den kompetanse som kreves for å utrede disse beslutningene på et forsvarlig grunnlag. Denne type vedtak vil imidlertid kun anvendes unntaksvis. Ny forordning legger opp til tettere samarbeid mellom håndhevingsorganene i EU/EØS-området og setter kortere frister for når undersøkelser og tiltak skal være gjennomført. Et eksempel er myndigheten Medietilsynet får til å treffe midlertidig tiltak f.eks. ved å forby en kringkaster å sende reklame eller sponsoridentifikasjon inntil endelig vedtak er fattet. Dette vil kunne stille større krav til prioritering av tilstrekkelige administrative ressurser og kan føre til noen økte administrative kostnader.

Kulturdepartementet legger til grunn at eventuelle merutgifter for Medietilsynet vil kunne dekkes innenfor tilsynets gjeldende budsjetttrammer.

Økonomiske og administrative konsekvenser for de næringsdrivende

Den foreslåtte bestemmelsen i kringkastingsloven § 2-12 fjerde ledd som gir retten, etter begjæring fra Medietilsynet, myndighet til å kreve fjerning av digitalt innhold på nettsider, apper og andre nettbaserte grensesnitt og stenge tilgangen til det nettbaserte grensesnittet m.m., kan føre til økte administrative og økonomiske kostnader for næringsdrivende. For eksempel dersom en næringsdrivende må sladde eller fjerne reklame i et fjernsynsprogram på grunn av brudd på reklamereglene. Hvor ressursmessig krevende et pålegg vil være for den enkelte næringsdrivende avhenger av hvilke tekniske tiltak som må iverksettes for å fjerne den ulovlige markedsføringen. Myndigheten til å fjerne digitalt innhold skal kun brukes der ingen andre effektive virkemidler er benyttet og uten at det har lyktes å oppnå at den næringsdrivende har stanset den ulovlige praksisen.

Departementet legger til grunn at det svært sjeldent vil være aktuelt for Medietilsynet å begjære domstolsbehandling, men dersom en sak oppstår vil den potensielt kunne være ressurskrevende for den næringsdrivende. Samme bestemmelse vil også føre til at domstolene må ta høyde for enkelte saker som vil føre til økonomiske og administrative konsekvenser. Se mer om dette i BLDs høringsnotat punkt 11.3.2

Videre er mesteparten av myndigheten som følger av ny forordning allerede er i hovedsak tilstrekkelig ivaretatt i gjeldende kringkastingsregelverk. Ny forordning pålegger i liten grad nye plikter. Forslaget vil derfor i liten grad innebære økte administrative og økonomiske konsekvenser for aktørene Medietilsynet fører tilsyn med.

12. Merknader til de enkelte paragrafene

Til kringkastingsloven § 2-12:

Første ledd første punktum endres ved at adgangen til å kreve skriftlig bekreftelse på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i markedsføringsloven § 44 tredje ledd skal opphøre, utvides til å også omfatte tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester, i tillegg til kringkastere.

Første ledd andre punktum endres ved at Medietilsynets adgang til å forby kringkaster å sende innslag hvis det foreligger en overtredelse i disse innslagene utvides til også å omfatte tilbyder av audiovisuelle bestillingstjenester. Utvidelsen av virkeområdet til også å omfatte audiovisuelle bestillingstjenester, er en følge av at AMT-direktivet i 2007 ble endret slik at bestemmelsene i direktivet artikkel 9-11 også nå gjelder for slike tjenester.

Andre ledd endres ved at den utvides også til å omfatte tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester. Det presiseres at granskning og besiktigelse kun kan foretas dersom det foreligger rimelig grunn til mistanke om overtredelse av bestemmelser som Medietilsynet er satt til å håndheve etter forordningen.

Nytt tredje ledd gir Medietilsynet og Medieklagenemnda kompetanse til å fatte vedtak med midlertidig virkning etter første ledd dersom det foreligger risiko for alvorlig skade på forbrukernes kollektive interesser. Tiltaket skal være proporsjonalt og ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å nå målet om å stanse overtredelsen. Det vises til departementets vurderinger i høringsnotatet punkt 9.1. Departementet viser til at terskelen for å benytte midlertidige tiltak er høy, særlig der tiltaket vil ramme annet lovlig innhold i kjerneområdet av ytrings- og informasjonsfriheten.

Nytt fjerde ledd gir domstolene, etter begjæring fra Medietilsynet, kompetanse til å beslutte inngrep i den digitale sfæren. I denne bestemmelsen gis retten myndighet til å kreve at digitalt innhold fjernes, at forbrukerne får se en advarsel på en nettside, app eller et annet nettbasert grensesnitt, og at tilgangen til et nettbasert grensesnitt stenges, m.m. Et slikt tiltak kan kun begjæres dersom det ikke finnes andre effektive midler tilgjengelig for å stanse eller forby overtredelsen. Medietilsynet skal altså ha prøvd andre måter å stanse overtredelsen på, slik at dette blir den siste utvei. I tillegg må det foreligge en risiko for alvorlig skade på forbrukernes

kollektive interesser. Terskelen for å bruke denne myndigheten er dermed høy, ettersom skaden må være alvorlig. Ifølge annet ledd må et pålegg etter første ledd være forholdsmessig med hensyn til yttings- og informasjonsfriheten. Det vises til Grl. § 100 og EMK artikkel 10. For audiovisuelle medier innebærer det at retten normalt kun kan pålegge tjenesten å fjerne den ulovlige reklamen eller sponsoridentifikasjonen, og ikke annet lovlig innhold. Tredje ledd gir Medietilsynet adgang til å begjære at retten gir pålegg med midlertidig virkning jf. tvisteloven kap. 34.

Nytt syvende ledd gir departementet myndighet til å fatte nærmere bestemmelser i forskrift om vedtak om forbud, herunder om framgangsmåte ved gransking og *midlertidige tiltak*.

Til kringkastingsloven § 10-3:

Det presiseres at hjemmelen til å ilegge gebyr ikke omfatter håndhevingsmyndighet med hjemmel i § 2-12.

13. Forslag til endringer i kringkastingsloven

I lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting og audiovisuelle bestillingstjenester § 2-12 gjøres følgende endringer:

Første ledd skal lyde:

Medietilsynet kan kreve skriftlig bekreftelse fra kringkaster *eller tilbyder av en audiovisuell bestillingstjeneste* under norsk jurisdiksjon på at overtredelse av bestemmelser som nevnt i § 44 tredje ledd i markedsføringsloven skal opphøre. Medietilsynet kan videre forby kringkasteren *eller tilbyderen av den audiovisuelle bestillingstjenesten* å sende innslag hvis det foreligger slik overtredelse i disse innslagene.

Andre ledd skal lyde:

Når det foreligger rimelig grunn til mistanke om overtredelser som nevnt i første ledd kan Medietilsynet gjennomføre gransking og besiktigelse på stedet hvor kringkasteren *eller tilbyderen av den audiovisuelle bestillingstjenesten* utøver sin virksomhet hvis det er nødvendig for at Medietilsynet skal kunne utføre sine gjøremål etter markedsføringsloven § 47.

Nytt tredje ledd skal lyde:

Medietilsynet og Medieklagenemnda kan fatte vedtak etter første ledd med midlertidig virkning, dersom det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes kollektive

interesser. Tiltaket skal være proporsjonalt og ikke gå lenger enn det som er nødvendig for å nå målet om å stanse overtredelsen. Det skal følge av vedtaket hvor lenge det gjelder. Vedtaket kan maksimalt gjelde i tre uker, men likevel ikke lenger enn hva som er nødvendig.

Nytt fjerde og femte ledd skal lyde:

Dersom det ikke finnes andre effektive midler tilgjengelig for å stanse eller forby overtredelser av bestemmelser som Medietilsynet fører tilsyn med etter markedsføringsloven § 47 første ledd i grenseoverskridende saker, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, kan retten etter begjæring fra Medietilsynet pålegge

- a) en yter av vertstjeneste eller en eier av et nettbasert grensesnitt om å fjerne innhold på grensesnittet,*
- b) en internettilyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- c) Norid å legge til rette for at Medietilsynet kan innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,*
- d) en yter av en vertstjeneste å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,*
- e) Norid eller en domeneforhandler å slette kvalifisert domenenavn, eller å omregistrere domenenavnet på Medietilsynet.*

Et pålegg etter dette ledd skal være forholdsmessig med hensyn til yttings- og informasjonsfriheten.

Retten kan etter begjæring fra Medietilsynet beslutte tiltak etter fjerde ledd med midlertidig virkning dersom det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser.

Tredje ledd blir nytt sjette ledd.

Nytt syvende ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om vedtak om forbud, midlertidige tiltak og framgangsmåte ved gransking mv.

Ny § 10-3 første ledd skal lyde:

Medietilsynet kan ved overtredelse av bestemmelsene i kapittel 2 med unntak av § 2-12, 3, § 6-4, § 8-1 og § 8-2 eller forskrift eller enkeltvedtak fastsatt i medhold av disse bestemmelsene, ilegge den som er ansvarlig for overtredelsen overtredelsesgebyr til staten beregnet etter nærmere regler fastsatt av Kongen.